

Синетар І.І.

*аспірант кафедри міжнародних економічних відносин
Державного вищого навчального закладу
«Ужгородський національний університет»
ORCID: <https://orcid.org/0009-0000-5709-8908>*

Заяць О.І.

*доктор економічних наук, доцент,
професор кафедри міжнародних економічних відносин
Державного вищого навчального закладу
«Ужгородський національний університет»
ORCID: <https://orcid.org/0000-0001-9904-8706>*

Synetar Ivan

*Postgraduate Student of the International Economic Relations Department
State University "Uzhhorod National University"*

Zayats Olena

*Doctor of Economic Sciences, Associate Professor,
Professor of the International Economic Relations Department
State University "Uzhhorod National University"*

СУБ'ЄКТНО-РІВНЕВА КЛАСИФІКАЦІЯ ІНВЕСТИТОРІВ ТА ЇХ ФУНКЦІЇ В МІЖНАРОДНОМУ КОНТЕКСТІ

Анотація. У статті ідентифікується суб'єктно-рівнева класифікація інвесторів та їх функцій у міжнародному контексті. Запропоновано інвесторів розділяти наступним чином: *перший рівень* – це держава як суб'єкт інвестиційної діяльності, *другий рівень* – це банківська і небанківська/позабанківська фінансові системи, *третій рівень* – це угруповання з різними цілями, але найчастіше з метою поєднання капіталів для досягнення спільних інвестиційних рішень, до складу яких входять *мегакорпорації*, *четвертий рівень* – це виробничо-господарські об'єднання окремих типів, а саме фірми-девелопери, проджект-менеджери, фірми-ріелтори, інжиніринго-консалтингові фірми, екаунтингові фірми, *п'ятий рівень* пов'язаний із суб'єктами інвестиційного процесу, які можна виокремити за рахунок здійснення ними специфічних функцій лише на ринку цінних паперів.

Ключові слова: інвестор, інвестиційна діяльність, інвестиційний процес, держава, банківська фінансова система, «класичні» банківські установи, небанківська/позабанківська фінансові системи, парабанки, мегакорпорації, ринок цінних паперів.

Вступ та постановка проблеми. В сучасних економічних реаліях глобалізації та фінансової інтеграції інвестиційна діяльність у міжнародному форматі набуває дедалі більшої ваги для економічного розвитку країн. Роль інвесторів у глобальному економічному просторі не обмежується лише мобілізацією капіталу, а також охоплює широкий спектр їхніх функцій.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. На поточний момент проблемам дослідження класифікації інвесторів у міжнародному контексті присвячена істотна кількість робіт вчених різних шкіл та напрямів. Так, серед авторів, які розглядають різні аспекти цієї теми, можна відзначити: О. Суц [1], А. Макаренко [2], Дж. Вхелен [3], В. Кухарик [4], П. Букклеї [5], С. Гуткевич, В. Юренієне [6], М. Даллас [7], Дж. Чен [12], І. Константакопоулоу [14].

Метою статті є ідентифікація суб'єктно-рівневої класифікації інвесторів у міжнародному контексті та виявлення функціональних характеристик кожної групи інвесторів з урахуванням

їх впливу на національні й глобальні економічні процеси.

Результати дослідження. За суб'єктно-рівневою класифікацією пропонуємо інвесторів розділяти наступним чином:

Перший рівень – це держава як суб'єкт інвестиційної діяльності, яка реалізує свої функції через систему інституцій і здійснює безпосереднє інвестування економіки, виступаючи як учасник інвестиційного процесу (органи виконавчої влади і місцевого самоврядування), так і як безпосередній інвестор. Використовуючи державні і національні банки вона регулює: а) попит та пропозицію щодо залучення грошових коштів, б) облікові ставки (кредитна експансія чи кредитна рестрикція), в) норми обов'язкових резервів, г) операції на фондовому ринку щодо емісії, продажу та купівлі державних цінних паперів. Загалом, розрізняють державну *політику стримування інвестицій*, яка полягає у використанні процедур реєстрації, ліцензування, обмеженні відсотка власності іноземного інвестора,

встановленні екологічних і виробничих норм і квот та політику *стимулювання інвестицій* – наданні інвестору режиму «найбільшого сприяння» у використанні фінансових і податкових стимулів, забезпеченні гарантій, страхуванні ризиків, забезпеченні комплексного пакету послуг (інформаційних, консультативних, маркетингових).

Держава виступає у ролі інвестора за умов, коли вона, по-перше, виконує функції інвестора тих галузей економіки, продукція яких має загальнонаціональний характер; по-друге, здійснює інвестування галузей і виробництв, де вона є замовником/споживачем продукції (оборонна промисловість, окремі об'єкти загальнодержавної інфраструктури – магістралі, термінали тощо); по-третє, виконує функції у окремо визначених соціальних сферах [1; 2]. При цьому вона бере участь у інвестиційному процесі як безпосередньо (через державний сектор економіки, державні цільові програми, у формі дотацій), так і опосередковано (роздержавлення і приватизація, ліцензування та квотування, стандартизація, антимонопольні заходи, державне кредитування, державні цінні папери, податкове регулювання, амортизаційна політика). При цьому опосередкований вплив держава реалізує через свої інституції, що є учасниками інвестиційного процесу: органи виконавчої влади та місцевого самоврядування.

Другий рівень – це *банківська і небанківська/позабанківська* фінансові системи. До банківської системи належать «класичні» банківські установи, такі як спеціалізовані банки (інвестиційні, інноваційні, іпотечні, ощадні, позичкові, у тому числі у низці країн, національні банки). До небанківських фінансово-кредитних установ (парабанків) належать: інвестиційні компанії та інвестиційні фонди, лізингові і факторингові компанії, довірчі товариства, кредитні спілки, пенсійні фонди, ломбарди та інші юридичні особи, важливим видом діяльності яких є надання фінансових послуг. Інвестиційні фонди, інвестиційні компанії та ІСІ розглядаються як доповнення до індивідуального інвестування (або альтернатива йому) та орієнтовані на роботу з дрібними некваліфікованими інвесторами.

На третьому рівні суб'єкти інвестиційного процесу виокремлюються як угруповання з різними цілями, але найчастіше з метою поєднання капіталів для досягнення спільних інвестиційних рішень, до складу яких входять *мегакорпорації* у вигляді [3, р. 35–67]: холдингових (тобто, заснованих на акціонерному способі контролю та відносинах власності) і нехолдингових (взаємини усередині яких регулюються спеціальними угодами), диверсифікованих об'єднань і конгломератів. У світовій практиці існує два види холдингів: чистий холдинг – головна компанія виконує лише функції управління і контролю за діяльністю дочірніх фірм, і змішаний холдинг – головна компанія, крім функцій управління і контролю, здійснює спільно з дочірньою компанією також і підприємницьку діяльність; фінансово-промислових груп (об'єднання суб'єктів господарської діяльності на міжгалузевих засадах

всіх форм власності), що здійснюють спільні інвестиції у великі проекти – промислові та сільськогосподарські компанії, банки, наукові і проектні установи, та інші). Основна форма концерн – юридична і господарська самостійність учасників, але з врахуванням координації зі сторони домінуючих фінансових структур; консорціумів, стратегічних альянсів (національних та міжнародних) і віртуальних корпорацій (заснованих переважно на неакціонерних формах контролю – угодах, особистих уніях та ін.); об'єднань, заснованих на концентрації контролю над ресурсами та послугами; об'єднань, у межах яких здійснюється добровільна централізація владних повноважень (договірні корпорації, картелі, синдикати). Сучасні ТНК і фінансово-промислові групи поєднують обидві форми контролю [4].

У свою чергу, інвестиційні компанії (закриті та відкриті) шляхом випуску власних акцій залучають грошові кошти, які потім вкладають у цінні папери корпорацій різних сфер економіки, здійснюючи (разом з іншими кредитно-фінансовими інститутами) галузеве фінансування видів діяльності. Якщо інвестиційні компанії закритого типу здійснюють випуск своїх акцій у визначеній кількості, то інвестиційні компанії відкритого типу (взаємні фонди) здійснюють емісію своїх акцій поступово, певними частинами, в основному новим покупцям, які потім можуть передаватися або продаватися. Це досить зручна організаційна форма, оскільки постійна емісія дозволяє їм не лише збільшувати власний капітал, а й постійно нарощувати інвестиції у цінні папери корпорацій [5]. Щодо інвестиційних фондів як юридичних осіб, заснованих у формі закритого акціонерного товариства, то вони залучають кошти за рахунок емісії власних цінних паперів та інвестують власні кошти у цінні папери інших емітентів, випускають інвестиційні сертифікати із зобов'язаннями (або без зобов'язань) перед учасниками щодо їх викупу. У свою чергу, довірчі товариства (трасти), кредитні спілки, ломбарди як небанківські фінансово-кредитні установи залучають грошові заощадження своїх членів для взаємного кредитування (споживче кредитування фізичних осіб), надають позики під заставу рухомого майна і т.і.

Четвертий рівень суб'єктів інвестиційного процесу формується за рахунок виробничо-господарських об'єднань окремих типів (акціонерні товариства, товариства з обмеженою, повною та додатковою відповідальністю, командитні товариства), функціями яких є надання спеціалізованих послуг та виконання різного виду робіт, що сприяють інвестуванню, а саме фірми-девелопери, проджект-менеджери, фірми-ріелтори, інжиніринго-консалтингові фірми, екаунтингові фірми. Ці суб'єкти інвестиційної діяльності, що виконують *посередницькі функції* і реалізують власні економічні інтереси, вступають у певні взаємовідносини на інвестиційних ринках, які регулюють процес обміну інвестиціями та інвестиційними об'єктами.

Міжнародна інвестиційна привабливість економічних агентів формується через взаємодію

суб'єктів на різних рівнях — від наднаціональних організацій до індивідуальних інвесторів. У контексті глобалізації ці учасники, включаючи МВФ, Світовий банк і ТНК, сприяють залученню прямих іноземних інвестицій, забезпечуючи стабільність, технологічний прогрес і доступ до ринків. В табл. 1 систематизовано їхні ролі з акцентом на міжнародний вимір.

Наразі основні функції інвестиційно-фінансових посередників як спеціалізованих професійних операторів ринку полягають у наступному (крім розподілу прибутку між засновниками відповідно до правових норм і конкретної угоди) [14]. По-перше, у нагромадженні фінансових ресурсів суб'єктів господарювання і забезпеченні функціонування ефективного механізму трансформації залучених коштів у інвестиції. По-друге, у перетворенні тимчасово вільних капіталів, завдяки функціонуванню фінансових ринків, у позичковий капітал, який активно функціонує в економіці. По-третє, у перерозподілі ресурсів між постачальниками і споживачами фінансового капіталу і, головне, фінансових ризиків між інвесторами та інвестиційно-кредитними інститутами у процесі підприємницької діяльності. Хоча, за звичай, з такими фірмами укладаються окремі договори/контракти, використовуються й інші економічні відносини (залучення до складу акціонерів або компаньйонів, створення спільних підприємств і т.п.).

Згідно сучасної теорії міжнародного інвестування та існуючої міжнародної практики (у залежності від обсягів сформованих інвестиційних ресурсів, характеру та специфіки прийняття інвестиційних рішень) розрізняють наступні два типи інвестиційних

посередників, що здійснюють свою діяльність на інвестиційному ринку [15]. По-перше, це інвестиційно-фінансові посередники, що здійснюють винятково брокерську діяльність (професійні учасники інвестиційного ринку, діяльність яких підлягає обов'язковому ліцензуванню). Вони надають фінансові послуги продавцям/покупцям інвестиційних товарів, інструментів, валют при здійсненні угод на інвестиційному ринку, а також здійснюють свою діяльність на організованому/біржовому і неорганізованому/позабіржовому інвестиційних ринках. По-друге, це інвестиційно-фінансові посередники, що здійснюють дилерську діяльність (купівля-продаж інвестиційних товарів та інструментів від свого імені і за свій рахунок з метою отримання прибутку від різниці у цінах). Цю ж діяльність здійснюють також інвестиційні, взаємні і пенсійні фонди, страхові компанії та ін.

Важливе місце у процесі інвестування на різних етапах освоєння інвестицій (передпроектних дослідженнях, плануванні, проектуванні, реалізації та експлуатації об'єктів) займають функціональні учасники інвестиційної діяльності — різноманітні фірми, основним призначення яких є надання спеціальних послуг і виконання різного роду специфічних робіт. З такими фірмами інвестор може укласти угоди консорціуму, залучати їх як акціонерів або партнерів у створенні компанії/підприємства. До таких функціональних учасників відносять [8; 9]:

- фірми-девелопери (беруть на себе функції з повної реалізації капіталу, що інвестується — пошук інвестора, розробку проекту, його фінансування, реалізацію та введення у експлуатацію);

Таблиця 1

Рівні суб'єктів інвестиційного процесу та їхні функції в міжнародному контексті

Рівень	Суб'єкти	Роль у процесі
Наднаціональний	МВФ, Світовий банк, ЄБРР	Глобальна стабілізація економік Фінансування розвитку країн Підвищення привабливості ринків
Державний	Органи влади, національні банки	Стимулювання через міжнародні угоди Фінансування глобальних проектів Забезпечення стабільності
Банківський	Комерційні банки, інвестиційні банки	Міжнародні кредити Глобальні портфелі Фінансування бізнесу
Корпоративний	Холдинги, консорціуми, транснаціональні корпорації	Глобальні проекти Трансфер технологій Міжнародна диверсифікація
Посередницький	Інжинірингові фірми, ріелтери, міжнародні консалтингові компанії	Оцінка глобальних проектів Прозорість для інвесторів Вхід на ринки
Ринок цінних паперів	Емітенти, андерайтери, міжнародні біржі (NYSE, LSE), депозитарії	Доступ до глобального капіталу Трансграничні інвестиції Ліквідність ринків
Індивідуальний	Фізичні особи, дрібні інвестори, міжнародні інвестори через онлайн-платформи	Глобальні активи Міжнародний краудфандинг Роздрібний попит

Джерело: складено автором на основі [1; 2; 3; 4; 6; 7; 8; 9; 10; 11; 12; 13]

- фірми-рієлтери (посередники з торгівлі нерухомістю, що надають інвесторам необхідну інформацію щодо економічної доцільності придбання тих або інших будівельних об'єктів);

- інжиніринго-консалтингові фірми (здійснюють розробку на договірних засадах: а) документації – інформаційної, науково-технічної, проектно-кошторисної, б) техніко-економічних обґрунтувань (ТЕО) проектів і бізнес-планів, в) моніторинг проектів, авторський та технічний нагляд його виконання, г) організацію та проведення тендерних торгів);

- аудиторські фірми – виконують у інвестиційному процесі функції перевірки фінансово-господарської діяльності як власне інвестора, так і його партнерів (надають оцінку активів та пасивів балансів фірми, розраховують показники ліквідності балансу, здійснюють оцінку інвестиційних якостей цінних паперів, а також капіталу інвестора та його акціонерів).

П'ятий рівень пов'язаний із суб'єктами інвестиційного процесу, які можна виокремити за рахунок здійснення ними специфічних функцій лише на ринку цінних паперів (РЦП). Це також «класичні» посередники інвестиційно-фондового ринку, які, як правило, мають власний капітал, адекватний обсягу їх операцій на РЦП, здійснюють посередницьку діяльність з реєстраційних функцій, випуску й обігу цінних паперів, виконують операції на фондовому ринку за власний і рахунок клієнтів за дорученням, а також надають позики, пов'язані з цінними паперами. Його основними учасниками є [10]:

- емітенти та андерайтери цінних паперів (державні і приватні);

- торговці цінними паперами (випуск, комісійна і комерційна діяльність з цінними паперами);

- зберігачі цінних паперів і оператори клірингових депозитаріїв (підготовка бухгалтерських та облікових документів, необхідних для виконання угод щодо цінних паперів, визначення взаємних зобов'язань та їх взаємозалік, забезпечення та гарантування розрахунків за угодами щодо цінних паперів);

- реєстратори власників цінних паперів (фіксація, ідентифікація і моніторинг реєстрів власників іменних цінних паперів, кількісна і номінальна їх вартість; проведення сертифікаційних аукціонів);

- саморегульовані організації професійних учасників ринку цінних паперів, діяльність яких

здійснюється у відповідності до законодавчих норм національних державних органів/комісій з цінних паперів та фондового ринку;

- фондові біржі як акціонерні товариства, що беруть участь у формуванні попиту і пропозиції цінних паперів і біржового їх курсу (згідно статутів і правил фондової біржі). Їх основними учасниками є біржові маклери, тобто фізичні особи, які є посередниками під час укладання угод на біржі.

Висновки. У статті проведено глибоку класифікацію суб'єктів інвестиційної діяльності за суб'єктно-рівневим підходом, що дозволяє комплексно розглядати інвестиційний процес з урахуванням різноманітних функціональних і організаційних рівнів. Виділено п'ять основних рівнів суб'єктів: державний, фінансовий (банківський і небанківський), корпоративний, посередницький та фондовий, кожен з яких виконує специфічні завдання у формуванні, розміщенні, регулюванні та реалізації інвестицій. Ключову роль у забезпеченні стабільного функціонування інвестиційного середовища відіграє держава, яка не лише створює регуляторне поле, а й сама є активним інвестором. Фінансові установи – як банківські, так і небанківські – забезпечують мобілізацію та трансформацію капіталів, у тому числі для дрібних інвесторів. Корпоративний сектор у вигляді холдингів, транснаціональних корпорацій і консорціумів здійснює стратегічні інвестиції з ефектом масштабування. Посередницькі структури, зокрема консалтингові, інжинірингові та девелоперські компанії, сприяють ефективній реалізації інвестиційних проектів. На ринку цінних паперів активну участь беруть професійні учасники, що забезпечують ліквідність, облік і прозорість операцій. У міжнародному контексті інвестиційна привабливість формується через координацію суб'єктів різного рівня – від МВФ до індивідуальних інвесторів. Глобальні фінансові інститути та ринки сприяють трансферу капіталів, технологій і управлінських рішень. Таким чином, інвестиційний процес є складною багаторівневою системою, в якій взаємодіють інституції з різними функціями, цілями та масштабами діяльності, і для ефективного функціонування такої системи необхідна узгоджена робота всіх її суб'єктів.

Список використаних джерел:

1. Сущ О. Держава як суб'єкт інвестиційної діяльності. *Право та інновації*. 2022. № 3 (39). С. 77–83. DOI: [https://doi.org/10.37772/2518-1718-2022-3\(39\)-11](https://doi.org/10.37772/2518-1718-2022-3(39)-11)
2. Макаренко А. Правовий статус суб'єктів інвестиційної діяльності. *Вчені записки ТНУ імені В.І. Вернадського*. 2018. Том 29 (68), № 3. С. 56–60. URL: https://www.juris.vernadskyjournals.in.ua/journals/2018/3_2018/12.pdf
3. Whelan G. Megacorporation: The Infinite Times of Alphabet (Business, Value Creation, and Society). Cambridge University Press, 2021. 200 p.
4. Кухарик В. Сучасні тенденції розвитку міжнародної інвестиційної діяльності ТНК. *Економічний часопис Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки*. 2020. № 3. С. 32–43. DOI: <https://doi.org/10.29038/2411-4014-2020-03-32-43>
5. Buckley P., Casson M. The internalization theory of the multinational enterprise: past, present and future. *British Journal of Management*. 2020. Vol. 31 (2). P. 239–252. DOI: <https://doi.org/10.1111/1467-8551.12344>
6. Gutkevych S., Jurenienė V. Bank's investment activity. *Baltic Journal of Economic Studies*. 2020. Vol. 6 (2). P. 108–115. DOI: <https://doi.org/10.30525/2256-0742/2020-6-2-108-115>

7. Dallas M. Between Markets and Institutions: Multinational Enterprises as Actors, and an Organizational Approach to Foreign Direct Investment. 2014. URL: http://papers.ssrn.com/sol3/papers.cfm?abstract_id=2589736
8. Global Management Consulting Industry: A Comprehensive Guide. 2023. URL: <https://consultingquest.com/insights/global-management-consulting-industry/>
9. Engineering Consultation Market Share, Trends 2023–2030. Regional Status and Prospect. Research Report 2023. URL: <https://www.linkedin.com/pulse/engineering-consultation-market-share-trends-2023-2030>
10. 2023 banking and capital markets outlook. Deloitte Center for Financial Services analysis. 2023, Deloitte Insights. 66 p. URL: https://www2.deloitte.com/content/dam/insights/articles/us175544_cfs-fsi-outlook-banking/DI_CFS_FSI_Outlook-Banking.pdf
11. Alternative Investments. CFA Institute Investment. 2022. 672 p. URL: <https://www.wiley.com/en-ie/Alternative+Investments-p-9781119850601>
12. Chen J. What Are Alternative Investments? Definition and Examples. 2023. URL: https://www.investopedia.com/terms/a/alternative_investment.asp
13. Alternative investments 2023. Alter your trajectory. The Bank of New York, Mellon Corporation. 2023. 21 p. URL: https://www.bnymellonwealth.com/content/dam/bnymellonwealth/pdf-library/articles/bny_alt_inst_final_v2.pdf
14. Konstantakopoulou I. Financial Intermediation, Economic Growth, and Business Cycles. *Journal of Risk and Financial Management*. 2023, vol. 16, No. 12, p. 514–528. DOI: <https://doi.org/10.3390/jrfm16120514>
15. Nonbank Financial Intermediaries: Vulnerabilities amid Tighter Financial Conditions. Chapter 2, IMF, Monetary and Capital Markets Department. 2023. URL: <https://www.elibrary.imf.org/display/book/9798400233241/CH002.xml>

References:

1. Sushch O. (2022) Derzhava yak subiekt investytsiinoi diialnosti [State as a subject of investment operations]. *Pravo ta innovatsii*. № 3 (39). S. 77–83. DOI: [https://doi.org/10.37772/2518-1718-2022-3\(39\)-11](https://doi.org/10.37772/2518-1718-2022-3(39)-11)
2. Makarenko A. (2018) Pravovyi status subiektiv investytsiinoi diialnosti [Legal status of subjects of investment activity]. *Vcheni zapysky TNU imeni V.I. Vernadskoho*. Tom 29 (68), № 3. S. 56–60. Available at: https://www.juris.vernadskyjournals.in.ua/journals/2018/3_2018/12.pdf
3. Whelan G. (2021) Megacorporation: The Infinite Times of Alphabet (Business, Value Creation, and Society). Cambridge University Press. 200 p.
4. Kukharyk V. (2020) Cuchasni tendentsii rozvytku mizhnarodnoi investytsiinoi diialnosti TNK [Current trends of TNC's international investment activities development]. *Ekonomichnyi chasopys Shkhidnoievropeiskoho natsionalnoho universytetu imeni Lesi Ukrainky*. № 3. S. 32–43. DOI: <https://doi.org/10.29038/2411-4014-2020-03-32-43>
5. Buckley P., Casson M. (2020) The internalization theory of the multinational enterprise: past, present and future. *British Journal of Management*. Vol. 31 (2), P. 239–252. DOI: <https://doi.org/10.1111/1467-8551.12344>
6. Gutkevych S., Jurenienė V. (2020) Bank's investment activity. *Baltic Journal of Economic Studies*. Vol. 6 (2). P. 108–115. DOI: <https://doi.org/10.30525/2256-0742/2020-6-2-108-115>
7. Dallas M. (2014) Between Markets and Institutions: Multinational Enterprises as Actors, and an Organizational Approach to Foreign Direct Investment. Available at: http://papers.ssrn.com/sol3/papers.cfm?abstract_id=2589736
8. Global Management Consulting Industry: A Comprehensive Guide (2023). Available at: <https://consultingquest.com/insights/global-management-consulting-industry/>
9. Engineering Consultation Market Share, Trends 2023–2030. Regional Status and Prospect. Research Report 2023. Available at: <https://www.linkedin.com/pulse/engineering-consultation-market-share-trends-2023-2030>
10. 2023 banking and capital markets outlook. Deloitte Center for Financial Services analysis. (2023), Deloitte Insights. 66 p. Available at: https://www2.deloitte.com/content/dam/insights/articles/us175544_cfs-fsi-outlook-banking/DI_CFS_FSI_Outlook-Banking.pdf
11. Alternative Investments. CFA Institute Investment. (2022.) 672 p. Available at: <https://www.wiley.com/en-ie/Alternative+Investments-p-9781119850601>
12. Chen J. (2023) What Are Alternative Investments? Definition and Examples. Available at: https://www.investopedia.com/terms/a/alternative_investment.asp
13. Alternative investments 2023. Alter your trajectory. The Bank of New York, Mellon Corporation. 2023. 21 p. Available at: https://www.bnymellonwealth.com/content/dam/bnymellonwealth/pdf-library/articles/bny_alt_inst_final_v2.pdf
14. Konstantakopoulou I. (2023) Financial Intermediation, Economic Growth, and Business Cycles. *Journal of Risk and Financial Management*. Vol. 16, No. 12, p. 514–528. DOI: <https://doi.org/10.3390/jrfm16120514>
15. Nonbank Financial Intermediaries: Vulnerabilities amid Tighter Financial Conditions. Chapter 2, IMF, Monetary and Capital Markets Department. (2023). Available at: <https://www.elibrary.imf.org/display/book/9798400233241/CH002.xml>

SUBJECT-LEVEL CLASSIFICATION OF INVESTORS AND THEIR FUNCTIONS IN THE INTERNATIONAL CONTEXT

Summary. In today's globalized and financially integrated economic landscape, international investment activity is becoming more crucial for national economic progress. Investors play a role in the global economy that extends beyond mere capital mobilization, encompassing various functions. This article delineates the subject-level classification of investors and their functions within the international context. This article aims to establish a subject-level classification of investors operating internationally and to define the functional characteristics of each investor group, considering their influence on both national and global economic dynamics. The proposed classification of investors is as follows: the first level is the state as a subject of investment activity, the second level is the banking and non-banking/para-banking financial systems, the third level is groupings with various purposes, but most often to combine capital to achieve common investment decisions, which include megacorporations, the fourth level is production-economic associations of certain types, namely developer companies, project managers, real estate firms, engineering and consulting firms, accounting firms, the fifth level is associated with subjects of the investment process who can be distinguished due to the performance of specific functions only in the securities market. The international investment appeal of economic entities is shaped by the interplay of actors across various levels, ranging from supranational organizations to individual investors. Within the context of globalization, these actors, including entities like the IMF, the World Bank, and TNCs, play a crucial role in facilitating the inflow of foreign direct investment by fostering stability, promoting technological advancement, and ensuring market access. Notably, functional participants in investment activity – diverse firms primarily focused on delivering specialized services and executing specific tasks (such as developer firms, real estate firms, engineering and consulting firms, and audit firms) – are pivotal throughout the various stages of investment development.

Keywords: investor, investment activity, investment process, state, banking financial system, “classical” banking institutions, non-banking/para-banking financial systems, parabanks, megacorporations, securities market.